

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 19 marca 2024 r.

Poz. 1733

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.102.2024

z dnia 15 marca 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LXII/601/2024 Rady Gminy Niemce z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnego przyznania pomocy w formie zasiłku celowego realizowanego jako świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu „, na lata 2024-2028, w części obejmującej tytuł uchwały w brzmieniu: „albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych” oraz § 1 w brzmieniu: „albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXII/601/2024 Rady Gminy Niemce z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnego przyznania pomocy w formie zasiłku celowego realizowanego jako świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu „, na lata 2024-2028, w części obejmującej tytuł uchwały w brzmieniu: „albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych” oraz § 1 w brzmieniu: „albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr LXII/601/2024 Rady Gminy Niemce została doręczona organowi nadzoru w dniu 1 marca 2024 r.

W podstawie prawnej uchwały powołano m. in. art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.). Zgodnie tym przepisem, rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

W § 1 uchwały Nr LXII/601/2024 Rada Gminy postanowiła, iż podwyższa się do 200 % kwoty kryterium dochodowe o którym mowa w art. 8 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej uprawniające do korzystania z pomocy w formie zasiłku celowego realizowanego jako świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych dla osób w ramach modułu I -dla dzieci i młodzieży oraz modułu II dla osób dorosłych wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028(M.P z 2023 r. poz. 881).

W ocenie organu nadzoru, powyższa regulacja w brzmieniu: „*albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych*” nie mieści się w granicach upoważnienia przyznanego Radzie w art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Z treści powołanego przepisu wynika jednoznacznie, że Rada jest upoważniona do podwyższenia kwot kryterium dochodowego, ustalonych w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, uprawniających do wymienionych świadczeń pomocy społecznej tj. zasiłku okresowego i zasiłku stałego. Zatem brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, iż art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej może stanowić podstawę prawną do podwyższenia kwot kryterium dochodowego dla udzielenia pomocy w innych formach, niż określone jednoznacznie w tym przepisie formy świadczeń pieniężnych, w szczególności do świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 jest kontynuacją zadań realizowanych na podstawie uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Rozdział III tego programu, przewiduje wsparcie finansowe gmin ze środków przekazanych w ramach Programu osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy.

Ze środków przekazanych gminom z Programu udziela się wsparcia dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osobom starszym, chorym lub niepełnosprawnym - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych

Z postanowień Programu wynika, że formy wsparcia finansowane w ramach programu można podzielić na świadczenia pieniężne (na zakup posiłku lub żywności) oraz świadczenia niepieniężne (posiłek, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych).

Przepisy ustawy o pomocy społecznej, określające rodzaje świadczeń z pomocy społecznej, także rozróżniają świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne (art. 36 ustawy).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje, co do zasady, osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kwot określonych w pkt 1-3 tego przepisu.

Jak już wspomniano, z przepisu art. 8 ust. 2 ustawy wynika zaś, że rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

Zasiłek celowy, zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ww. ustawy, może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Nie ulega wątpliwości, że na gruncie przepisów ustawy o pomocy społecznej dopuszczalne jest, w drodze uchwały rady gminy, podwyższenie kwot, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2, dla udzielania wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności (zasiłku celowego).

Delegacja ustawowa dla rady gminy, określona w art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, nie zawiera natomiast upoważnienia do podwyższenia określonego ustawą kryterium dochodowego dla uzyskania świadczeń niepieniężnych, w tym niepieniężnych form wsparcia finansowanych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, a mianowicie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Uchwała Nr LXII/601/2024 Rady Gminy Niemce jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu.

Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym, a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa.

W świetle powyższego, regulacja zawarta w § 1 przedmiotowej uchwały w brzmieniu: „*albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych*” nie znajduje uzasadnienia w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i w sposób istotny narusza przepis art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa argumentacja przesądza także o konieczności wyeliminowania z obrotu prawnego tytułu uchwały w zakresie słów: „albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych”.

Nadmieniam, że opisana wada prawna była już przedmiotem rozstrzygnięcia nadzorczego z dnia 21 stycznia 2019 r., znak: PN-II.4131.35.2019 stwierdzającego nieważność uchwały Nr III/16/2018 Rady Gminy Niemce z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnego przyznania pomocy w formie zasiłku celowego realizowanego jako świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

Ponadto, powyższe stanowisko organu nadzoru zostało wyrażone m. in. w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 17 lutego 2023r., znak: PN II.4131.67.2023, stwierdzającym nieważność uchwały Nr XXXIX/335/23 Rady Miejskiej w Siedliszczu z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 22 lutego 2023r., znak: PN-II.4131.56.2023, stwierdzającym nieważność uchwały Nr XLII/282/2023 Rady Miejskiej w Józefowie nad Wisłą z dnia 26 stycznia 2023r. zmieniającej uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023; w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 1 marca 2023r., znak: PN-II.4131.87.2023, stwierdzającym nieważność uchwały Nr LIII.320.2023 Rady Gminy Radecznica z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zwrotu wydatków oraz podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 24 kwietnia 2023r., znak: PN-II.4131.175.2023, stwierdzającym nieważność uchwały Nr XLIII/258/23 Rady Gminy Tucznia z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych oraz podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXII/601/2024, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Niemce,
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Niemce.